

Historia ya Falsafa

59 Hegel kuhusu Roho Kamili

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Tumerudi kwa Hegel, na ningependa leo kukamilisha mjadala wetu kuhusu Hegel na labda tuendelee na baadhi ya mambo yaliyofuata mara moja kwa sababu ya jinsi alivyotafsiriwa. Lakini mazungumzo yaliyofanyika sasa hivi kabla ya darasa yananifanya nielekeze kwenye tafsiri mbili tofauti za Hegel, ambazo nadhani zina athari kwa jinsi ilivyo rahisi kumwelewa. Kwa miaka kadhaa, nadhani, katika ulimwengu wa wanaozungumza Kiingereza, kulikuwa na tafsiri ambayo ilijaribu kumwona kama mwanasaikolojia wa karne ya 18 anayejaribu kutafuta metafizikia ya kubahatisha kwa njia ya kufikirika.

Kwa maneno mengine, kujaribu kufanya kwa njia yake kile ambacho watu kama Descartes au Leibniz walijaribu kufanya kwa njia yao. Hiyo ni kusema, alikuwa metafizikia wa kubahatisha. Hata hivyo, kutokana na ushawishi unaoongezeka katika karne ya 20 ya fenomenolojia barani Ulaya, tafsiri mbadala imeibuka, ambayo nadhani inaendana zaidi na Hegel mwenyewe, ambaye fenomenolojia ilitokana naye, na ambayo nimekuwa nikijaribu kukupendekeza tunapoendelea.

Yaani, kwamba tunapaswa kuchukua kichwa cha kazi yake kuu, The Fenomenolojia ya Akili, kwa uzito. Ili asijaribu kuthibitisha kitu au kuendeleza mfumo wa mantiki ulio na hoja nzuri. Anaposema kwamba halisi ni mantiki na mantiki ni halisi, hatumii hilo kama njia ya metafizikia nyingine ya kubahatisha.

Lakini badala ya kuchukua maana ya fenomenolojia kwa uzito kama ilivyoeleweka katika karne ya 20, anajaribu kuelezea, unaona, jambo, ufahamu wa kuwa. Katika ngazi ya ufahamu wa mtu binafsi, hiyo ni ufahamu wako, ufahamu wangu wa kuwa. Labda katika ngazi ya kijamii, ufahamu wa taifa kuhusu kuwa kwake.

Na katika hali ya ukamilifu, unaojumuisha yote, ufahamu wa ukamilifu wa uwepo wake. Sasa nadhani ni usemi wa mwisho ambao unaweza kuwa mgumu. Ufahamu wako mwenyewe wa kuwa, hilo si gumu sana.

Na bila shaka, hapo ndipo msisitizo katika uzushi wa karne ya 20 umekuwa. Hiyo ndiyo Jean-Paul Sartre anayoizungumzia, wadhanaishi. Lakini Hegel anachotafuta ni kuelezea jambo la ulimwengu mzima la kujitambua, ufahamu wa kuwa, kadri hilo linavyojitokeza.

Kwa mfano, katika kitu kama uhusiano wa bwana-mtumishi, katika mahusiano ya kibinadamu. Na katika kuzurura katika hali ya mtu mwenye msimamo mkali, mwenye mashaka, fahamu zisizofurahi, na kadhalika. Mienendo ya kutafakari kama hiyo katika nafsi ya mtu mwenyewe.

Na anapozungumzia roho ya upendeleo, anazungumzia jinsi ufahamu wa kitaifa unavyojitokeza katika mwanga wa dhana ya sheria na serikali ya kikatiba. Utambulisho wa kitaifa unaanza kujitokeza, unaona. Naam, na anapofikia roho kamili, sehemu ya leo, basi unafikia kifungu cha tatu.

Unaona, ufahamu kamili wa kuwa. Sasa, kadiri unavyoweza kufikia hilo katika lugha ya kitheolojia ya Uyahudi au Ukristo itakuwa ni kuzungumzia ujuzi wa Mungu mwenyewe. Na kuanzia Augustine na Thomas Aquinas na kuendelea, wanatheolojia wamezungumzia ujuzi wa Mungu, si tu kwa maana yetu ya kumjua Mungu, bali kwa maana ya Mungu ya kumjua Mungu.

Na Mungu anajijua mwenyewe. Ujuzi wa Mungu. Sasa, kwa kuwa Hegel ni mtaalamu wa metafizikia wa mchakato, unaona, anafikiria ujijuaji wa Mungu, si wa Mungu kama unaobadilika, bali wa ujijuaji wa Mungu kama usio na msingi katika ulimwengu anaoumba, unaona, katika kipindi cha historia inayojitokeza ya ulimwengu.

Na anaona uelewa wa Mungu kama unaojitokeza katika uelewa wetu binafsi, kwanza kabisa, roho ya kibinafsi, unaona. Na katika muda mfupi, tutakapoanza kuzungumzia dini yake na theolojia yake, tutamkuta akisema kwamba uelewa wetu binafsi ni uelewa wa Mungu binafsi. Mungu anajitambua kupitia uelewa wetu binafsi, unaona.

Kwa sababu ikiwa Mungu ndiye kiumbe kinachojumuisha yote, basi fahamu yangu ni wakati mdogo wa fahamu ya Mungu. Na fahamu yangu ni wakati mdogo wa fahamu ya Mungu. Kwa hivyo ufahamu wa Mungu mwenyewe ni ujuzi wake mwenyewe ndani na kupitia ujuzi wetu sisi wenyewe, fahamu yetu, fahamu yetu.

Unaona. Lakini basi kujitambua kwa Mungu kunapingwa, tuseme, katika mawazo yake kuhusu ulimwengu wa asili, ambao ameuumba, unaona. Na hakika katika utamaduni wa enzi za kati, ikiwa maumbile yote kwa namna fulani yalikuwa yakifikiria ukamilifu mwingi wa mungu, ikiwa tunafikiria maumbile tunavutiwa kutafakari ukamilifu wa Mungu, basi hakika Mungu, katika kutafakari kazi yake ya mikono, anajifikiria mwenyewe.

Unaona. Lakini usemi kamili, maendeleo, udhihirisho wa kujijua kwa Mungu, ujuzi wa nafsi yake, ni wakati umbo la mawazo, mantiki, linapoundwa na vitu vya asili, unaona. Kwa nguvu ya ubunifu wa roho ya kibinafsi, kama sehemu moja ya ufahamu wa kuwa na roho ya kitaifa, unamfanya azungumzie sanaa ya tamaduni tofauti, dini ya tamaduni tofauti, na falsafa ya mataifa tofauti, unaona.

Wakati ubinafsi, ubunifu, mawazo ya roho ya mtu binafsi, katika muktadha wa ufahamu huo wa kitaifa wa uhai wake, yanapozalisha sanaa, dini, na falsafa. Maneno haya ya ubunifu si tu maonyesho ya ubunifu ya roho ya mwanadamu, kwani roho ya mwanadamu ni wakati wa uungu. Usemi wa ubunifu wa roho ya kimungu, unaona.

Kwa hivyo kuna baadhi ya fenomenolojia inayoelezea ufahamu wa kuwa, unaona, fenomenolojia, fenomenolojia ya ufahamu wa kuwa, inafikia kuelezea hilo kwani linajitokeza kikamilifu zaidi katika maonyesho haya ya roho kamili. Ikiwa ufahamu wa Mungu uko ndani na kupitia ufahamu wetu wa nafsi, na ubunifu wa Mungu unatekelezwa ndani na kupitia ubunifu wetu, basi ufahamu wa kimungu wa kuwa kwake, katika ulimwengu wa sanaa, ni usemi mwingine wa ubunifu wa roho ya mwanadamu. Sasa nadhani ukimsoma Hegel akiwa na aina hiyo ya kitu akilini, anafanya maelezo ya fenomenolojia, akielezea matukio.

Kufanya maelezo ya kifenomenolojia. Kuhusu ufahamu unaokua wa kuwa. Usimtafute athibitishe mambo kwa mtindo wa zamani.

Usiione hii kama mfumo wa kubahatisha usio na msingi wowote katika uchunguzi. Ni uchunguzi wa kujichunguza au uchunguzi wa kihistoria. Tangu mwanzo.

Na kwa vile historia ni shughuli ya roho ya Mungu, mjadala wake kuhusu sanaa, dini, na falsafa ni wa kihistoria. Unaona. Kwa sababu ni katika historia ya misemo hii ya ubunifu ambapo mwendo wa uhalisi unakuwa dhahiri zaidi.

Sawa, je, hilo linaonekana wazi? Inanifanya nijisikie, lakini najiuliza, je, linakufanya wewe? Sawa. Nilisema kila siku nyingine tumekuwa tukimzungumzia Hegel. Lakini wakati mwingine kulisema kwa njia tofauti husaidia.

Cale? Je, Mungu ana fahamu yoyote ya nafsi mbali na sisi? Mbali na sisi? Je, Mungu ana fahamu ya nafsi mbali na sisi? Sijui Hegel angesema nini hapo. Kwa sababu msisitizo wake katika Uzushi unahusiana sana na kujitambua kwake ndani na kupitia kwetu. Na hii inaweza kutegemea jinsi unavyosoma theolojia yake.

Anajidai, unaona, anajiona kama Mkristo wa Kilutheri. Hata hivyo, anakataa waziwazi uumbaji wa ex nihilo. Na sehemu hiyo ni muhimu.

Unaona, hiyo ndiyo inayomfanya awe mwamini wa panenthe. Kila kitu kiko ndani ya Mungu. Lakini kama yeye ni mwamini wa panenthe na si mwamini wa panthe, unaweza kuwa unauliza, Cale, sawa, kama kila kitu kiko ndani ya Mungu lakini Mungu ni zaidi ya kila kitu, je, ana ufahamu wowote wa kibinafsi uliobaki ambao sio ufahamu wetu, mmoja mmoja au kwa pamoja? Unaona.

Au je, uumbaji, kama ilivyokuwa, unaondoa fahamu ya kiumbe wa kimungu? Naam, inaonekana kwangu kwamba anapaswa kusema la mwisho. Lakini sidhani kama anafanya hivyo. Na huenda jibu lake kwa swali lililobaki lingekuwa, historia bado haijakamilika.

Kwa hivyo, katika hatua yoyote katika historia, bado kuna kujitambua zaidi kuliko Mungu. Sasa hiyo ni njia isiyo ya kawaida ya kusema, Mungu atakuwa na kujitambua zaidi. Lakini hoja ni kwamba ikiwa fahamu ni mchakato, ikiwa anakubaliana na Kant kwamba wakati ni aina ya fahamu, basi kuna, mradi tu kuna kiumbe wa kimungu na fahamu ya kimungu, kuna fahamu zaidi inayoendelea katika historia.

Lakini je, huo ni ufahamu wa kimungu kila wakati ndani na kupitia uumbaji? Na simpati akisema sivyo. Lakini sitaki kuhukumu mapema. Maoni mengine pekee ninayoweza kutoa, nadhani, ni haya, kwamba ikiwa tunataka kujua chochote kuhusu ufahamu wa kimungu, inaweza tu kupitia uumbaji.

Na kama inaweza tu kupitia uumbaji, basi ni nini kilichobaki cha fahamu, ambacho hatuna njia ya kukijua? Ambacho nadhani kinafuata. Angalia kwa karibu zaidi hapa.

Utatu wa nadharia-kinyume-usanisi katika ufunuo wa kihistoria wa roho kamili uko katika sanaa, dini, na falsafa. Na jambo la kuvutia mwanzoni ni kuona jinsi anavyotofautisha hizo tatu. Baadhi yenu katika fasihi au sanaa huenda mmejikuta mkijiuliza, sasa, ni tofauti gani kati ya kile ambacho fasihi inafanya na kile ambacho falsafa inafanya wakati watu wa fasihi wanapata aina fulani ya falsafa? Na Hegel angesema ni jinsi usemi unavyopata usemi.

Sanaa zinatumia picha, picha za kisanii. Hakika, na hadi leo, unasikia watu katika fasihi wakizungumzia picha alizotumia kama mwandishi. Unamsikia Joel Sheasley katika idara ya sanaa katika uchoraji akizungumzia picha.

Hivi majuzi alikuwa na onyesho huko Chicago ambalo tulienda kuliona, moja ya majumba ya sanaa katika eneo la River North. Na kila aina ya picha za vitongoji ambazo zinaonekana kukatwa na kukatwa. Na kama unamjua Joel Sheasley, unajua alichokuwa akijaribu kuwasilisha kwa picha hizo za kuona.

Yaani, kutokamilika, uhaba wa maisha katika vitongoji, ambao ni mdogo kuliko hadithi nzima. Onyesho lake la mwisho lilikuwa mfululizo wa michoro kuhusu umaskini Amerika Kusini. Pata tofauti kati ya hizo mbili.

Unaweza kuona anachofanya. Lakini kwa kutumia taswira zinazoonekana. Na mshairi atatumia taswira za maneno.

Maneno yanafaa sana daffodils. Kutangatanga mpweke kama wingu linaloelea juu ya kilima na bonde refu zaidi. Picha zinazozungumzia maono ya kimapenzi ya maisha.

Na hivyo, hiyo ndiyo asili ya sanaa. Neno la Kijerumani Bild. Picha.

Sasa, ni wazi, neno picha linahusiana na mawazo. Je, ni shughuli gani ya kipekee ya msanii? Hakuna ufundi mwingi katika kutumia rangi.

Kama mawazo katika kuja na picha. Kufikiri kwa ubunifu , yaani, katika picha. Na hiyo, bila shaka, ndiyo mtazamo wa kimapenzi kuhusu sanaa.

Usemi wa roho ya mwanadamu. Fikiria katika mawazo. Na ipasavyo, anapofuatilia kufunuliwa kwa historia ya sanaa.

Unakuta aina hiyo ya kitu ikitolewa usemi. Anahama kutoka, kwa mfano, sanaa ya Misri. Ambayo ilikuwa ya kidini zaidi na ya mfano.

Sanaa ya kitamaduni inasisitiza zaidi maelewano na utaratibu wa kimantiki. Kwa sanaa ya kimapenzi, ambayo huzidisha mpangilio katika usemi wake wa ubunifu. Kuna ufunuo wake huku sanaa ikipata uelewa wake mwenyewe.

Ufahamu. Na kisha dini, ambayo huzungumza kwa njia ya mfano. Kwa Stelum, uwakilishi.

Ilikuwa neno la Kant la uwakilishi. Lakini uwakilishi sio ukweli. Uwakilishi ni wazo linalowakilisha ukweli .

Na jinsi Hegel anavyotumia, neno ishara linakuwa muhimu. Uwakilishi wa ishara, uwakilishi wa picha. Na hivyo lugha ya kidini ni lugha ya hadithi ya ishara.

Sio lazima iwe fumbo. Hadithi ya kihistoria. Hadithi za uwongo na kadhalika.

Neno hadithi halihukumu swali la kama ni la kihistoria au la. Hadithi ni hadithi yenye maana ya kidini. Kwa hivyo aina ya usemi wa kidini basi ni uwakilishi huu wa picha.

Alama na kadhalika. Na hivyo anaelewa dini kwa njia hizo. Uwakilishi wa mfano.

Na anafuatilia historia ya usemi wa kidini kutoka dini ya Mashariki, ambayo kwa kiasi kikubwa ilikuwa ya kuabudu miungu wa Mungu, kila kitu ni kimoja. Katika dini ya Kigiriki, ambayo ni ya kuabudu miungu mingi, kuna kinyume chake. Kuna miungu mingi, miungu yenye kikomo.

Kwa dini ya Kikristo, ambayo ni ya Utatu. Watatu katika mmoja na mmoja katika watatu. Kuchanganya kutokuwa na mwisho kwa Mungu na usemi mdogo wa uungu.

Roho isiyo na kikomo iliyofanyika mwili katika historia yote. Hiyo ndiyo maana ya kufanyika mwili. Hadithi ya kufanyika mwili ni ishara ya jinsi Mungu alivyo karibu katika kila kitu kinachotokea katika historia.

Hadithi hiyo ni picha ya hilo. Kwa hivyo anaona Ukristo wa Utatu kama kielelezo cha juu zaidi cha dini. Theolojia ya Kikristo kama alama zake zinafaa .

Lakini kumbuka kwamba swali la ukweli wa kihistoria ndilo swali lililobaki hapo. Lakini basi ni katika falsafa ndipo unapopata dhana safi kama aina ya usemi. Mwanafalsafa, katika uchambuzi wake wa dhana, anajaribu kuepuka sitiari, taswira, na hadithi na kudhani kwa mawazo yaliyo wazi na tofauti.

Hiyo ndiyo kazi ya falsafa, kushughulika na uvivu, dhana ya kuwa. Sio hadithi za picha kuhusu, sio picha za, lakini kudhani kwa njia isiyo ya hisia. Kwa hivyo unapata aina hizi tatu za usemi wa ufahamu wa kuwa.

Lakini kumbuka kwamba ingawa inaweza kuwa kujieleza kwa mtu binafsi katika ngazi moja, zaidi ya yote ni usemi wa ufahamu wa kimungu unaotoka kupitia mtu binafsi katika mazingira ya kitamaduni. Naam, unachokiona basi katika mtazamo wa Hegel kuhusu dini kinaonekana waziwazi. Kwanza kabisa, ana aina ya theolojia isiyoaminika.

Hiyo ni kusema, Mungu yuko karibu katika kila kitu kingine. Upeo wa Mungu uko katika mawazo ya kitamaduni ya Kiyahudi-Kikristo. Upeo wa Mungu ni tofauti ya nambari na uumbaji.

Hilo limepotea. Mungu yuko karibu. Na kwa hivyo, wazo lolote la kitendo kisicho cha kawaida huchukuliwa kama ishara ya kidini, picha, badala ya kuwa kweli kihistoria.

Hakuna tendo la ufunuo wa kimungu kwa sababu kila kitu kinachoendelea ndani ya roho ya mwanadamu ni udhihirisho wa Mungu mwenyewe. Uelewa wote umewekwa ndani ya usemi huo wa ndani wa nafsi. Hii inahusiana na dhana ya kifo cha Mungu, kifungu cha maneno anachotumia na waandishi wa baadaye wanakichukua.

Hiyo ni kusema, kifo cha picha ya mungu asiye na kifani. Hiyo ni dhana ya Mungu ambayo hufa katika historia inayoendelea ya mawazo ya kidini. Pili, una ukosoaji wake kwa mitazamo mingine kuhusu dini.

Kwa hivyo tuite hii ukosoaji wake kwa Schleiermacher katika muktadha wake wa karibu na Kant katika masuala ya dini. Bila shaka, Kant alikuwa ameelekea kupunguza dini hadi maadili, na Schleiermacher alimkosoa kwa hilo. Lakini Schleiermacher alielekea kufafanua dini kwa maana ya hisia ya kutegemea ukweli unaojumuisha yote.

Ambayo Hegel anajibu, ikiwa hisia ya utegemezi ilikuwa msingi wa dini, basi kiumbe mwenye dini zaidi kuliko viumbe vyote ni mbwa. Hata Hegel alikuwa na ucheshi fulani. Hoja yake ni kwamba ni wazi, kuna kitu kibaya kifenomenolojia katika maelezo hayo ya dini.

Juu ya hisia za utegemezi, una mawazo yanayohusika katika sanaa. Una shughuli ya mfano inayohusika katika hadithi za kidini. Mungu ni mwana.

Mungu aliumba. Mungu hufanya. Yeye huumba.

Yeye ndiye muumbaji. Unaona, ishara ya dini inazidi sana matendo makuu ya Mungu katika historia. Lakini jambo la msingi ni kwamba mtazamo wa Schleiermacherian kuhusu dini ni mdogo sana.

Na inakosa ukweli kwamba alama za kidini zinaweza na zinatafsiriwa, katika falsafa na katika theolojia, kuwa dhana. Kwa hivyo falsafa hiyo inajaribu kufikiria kile dini inachoashiria. Ndiyo maana historia ya falsafa hupata kilele chake katika aina ya Hegelian ya idealism yenye kiumbe cha panentheistic.

Kwa sababu huu ndio uelewa wa kweli zaidi wa kile ambacho dini imekuwa ikiashiria. Kwa hivyo mawazo yake ya kitheolojia yanajitokeza hivyo, yakisisitiza ishara na dhana yake ya kifalsafa. Kwa maneno mengine, ishara zilizo katika maana yake ya msingi ni dhana za kimantiki.

Dhana za kimantiki. Na hii ndiyo inayomvutia kuhusu dini ya Kikristo. Je, hiyo ndiyo moja na nyingi zinaungana, na katika dhana hiyo ya kimantiki, unapata kilele cha mawazo ya awali ya Kigiriki, yakipita zaidi ya atomi na monism hadi nyingi katika moja na moja katika tatu.

Kwa hivyo, sawa, Hegel basi kuhusu dini. Sasa, maswali? Maoni? Ndiyo, Troy. Inaonekana kama imani ya Hegel inafanana zaidi na imani ya pantheism.

Hata hivyo, kuna historia ya wanatheolojia Wakristo au watu wanaoandika angalau masuala ya theolojia ambao kwa kiasi fulani wana imani ya pande mbili. Hiyo ilikuwa kweli kuhusu kiasi fulani cha Uplatoni wa Kikristo uliokua kihistoria. Unakumbuka swali katika mjadala wa Plato: Je, yeye ni mtu wa pande mbili au mtu wa mtazamo bora? Sasa, ikiwa yeye ni mtu wa mtazamo bora, maada ni kutokuwapo tu, haina uhai.

Kwa hivyo maelezo ya kimwili ni maonyesho tu ya umbo lenye sifa za kimwili, lakini si kwa msingi wa kimwili. Sasa, unapotafsiri hilo katika Neo-Platonism, maonyesho hayo ya umbo ni matokeo ya moja. Na una panentheism.

Sasa, unapowafikia baadhi ya Waplatoni wa Cambridge katika karne ya 17, mwishoni mwa Renaissance, unagundua kwamba baadhi yao si Wakristo wa Platoni tu, bali wanazungumzia waziwazi kuhusu ufufuo. Unaona, ni watiifu katika maana hiyo ya Neo-Platonic. Akishawishiwa nao, naamini, ni John Milton, ambaye kazi yake kuhusu theolojia ya Kikristo inazungumzia ufufuo badala ya uumbaji wa ex nihilo.

Cha kushangaza. Na bado, bila shaka, tunamfikiria Milton katika kitabu chake Paradise Lost kama mfano wa mtu anayeshughulika na theolojia ya Orthodox. Naam, ushawishi wa Hegel katika karne ya 19 ni mkubwa sana kiasi kwamba kulikuwa na Ukristo wa Kihegelianism, mawazo ya Kikristo, na nitatoa maoni yangu kuhusu hilo baada ya muda mfupi, ambao pia ulikuwa wa kuamini pande zote mbili.

Nadhani ni jumla ya haki kwamba Ukristo, theolojia ya Kikristo, inapoungana na metafizikia ya kiitikadi ya aina ya monostic, badala ya wingi kama Berkeley, kwamba una panentheism kama matokeo. Kwa hivyo kwa maana hiyo, je, utaita theolojia yake kuwa ya Kikristo au panentheism? Naam, nilikuambia wiki iliyopita kwamba mwenzangu wa zamani, Stu Hackett, atafanya semina ya Kant wakati huu mwaka ujao. Nakumbuka wakati mmoja tulipokuwa tukijadili hili, na akasema, Naam , inaonekana kwamba kuna wengine ambao wanaweza kupunguzwa kimantiki kuwa theists, lakini yenyewe ni msimamo usio imara.

Kwa hivyo, unajua, jibu la swali lako ni lipi? Labda ndiyo na hapana. Hegel alijiona kama mwanatheolojia Mkristo. Nadhani angekuwa na shida kuchukua uundaji wa Fundisho la Utatu katika umbo lake lililokusudiwa kwa uzito.

Ndiyo, Spinoza anaonekana waziwazi kuwa ni mtu wa imani ya miungu mingi. Lakini ni wazi kwamba hawa wanaoamini mambo ya kiroho ya Kijerumani wanamheshimu sana Spinoza. Unawakuta wakimrejelea.

Lakini wakati huo huo, wanajaribu kujitenga na imani yake ya uungu. Tofauti ni ipi kidhana, kinadharia? Na nadhani jibu ni kwamba Spinoza ana ulimwengu tuli na mungu tuli. Kwa hivyo, hakuna nafasi ya Kehl kumhusu Mungu zaidi kuliko ulimwengu.

Asili au Mungu, pana. Katika suala la Hegel, kwa mujibu wa mchakato, daima kuna mengi zaidi kwa Mungu kuliko ilivyo katika hatua yoyote katika historia ya ulimwengu. Unaona, kwa hivyo uungu wa Mungu huja.

Kiwango fulani cha mpango, uwezo wa kupita kiasi, na uhuru huhusishwa na Mungu, hasa uhuru katika maana ya roho ya ubunifu. Ilhali wazo la uhuru si neno maarufu katika Spinoza. Baadhi ya mambo, hasa kauli kama kujitambua kwetu ni kujitambua kwa Mungu.

Alisema kauli hiyo ilinikumbusha mengi kuhusu mafumbo , desturi za mafumbo . Ndiyo, ndiyo. Na ninajiuliza kama hiyo ni aina ya upuuzi mtupu .

Ndiyo, unaona, nadhani kwamba wafuasi wa Enzi za Kati hawakuwa wote, lakini nadhani ni sawa kusema wengi wao, Waplatooni Wapya. Wakristo Waplatooni Wapya. Au Wayahudi Waplatooni, kama itakavyokuwa.

Kwa namna fulani, usemi wao wa ibada ya kidini ulizungumzia kuungana tena na Mungu. Unaona, si tu kutafakari kuhusu Mungu, kama Aquinas angesema, bali aina fulani ya umoja wa kisiri na Mungu.

Kuna kufanana, ndiyo, kati ya hizo mbili kwa sababu hiyo. Platonic, mizizi ya imani ya kimono. Karl? Naam, angesema hadithi yoyote ya uingiliaji kati wa kimungu ni ya mfano.

Sasa, swali ni, ni nini ndani ya mpango wa dhana inaashiria ? Unaona. Kwa hivyo, ukichukulia mwili kama uingiliaji kati, au tendo fulani la kimiujiza kama uingiliaji kati, kutoka Misri kama uingiliaji kati, unaona. Sasa, angalia jinsi hadithi hizo zinavyo na ishara kubwa.

Namaanisha, unasoma kile ambacho watunga zaburi wanasema kuhusu kutoka. Unaona, ni hadithi yenye umuhimu mkubwa wa kiishara kwa imani yao. Na fikiria kile ambacho kitabu cha nyimbo za Kikristo kinasema kuhusu kufanyika mwili au kusulubiwa.

Swali ni, ni ishara ya nini? Jambo moja unaloliona hapa, Karl, ni jinsi mgawanyiko kati ya historia na imani unavyoendelea. Unaona, jambo muhimu kwa imani ni ishara. Unaona, ishara ni usemi wa imani.

Badala ya historia ambayo ndiyo msingi wa imani, ambayo imani huitazama nyuma. Ili kwamba historia ya hadithi hiyo isiwe muhimu. Sasa, tutakapofika Kierkegaard, tutagundua kwamba Kierkegaard anafahamu sana hili.

Tunapata marejeleo ya kile kinachojulikana kama shimo la Lessing. Lessing wa Ujerumani alikuwa amebainisha kwamba kuna pengo la kimantiki, shimo, kati ya taarifa ya kihistoria na taarifa kuhusu imani. Yesu Kristo alikufa.

Alikufa kwa ajili ya dhambi zetu. Unatokaje kutoka kwa mmoja hadi mwingine? Alifufuka kutoka kwa wafu. Alifufuka kwa ajili ya kuhesabiwa haki kwetu.

Unapataje kutoka moja hadi nyingine? Unaona, na hili likawa mojawapo ya masuala makuu katika mivutano na migogoro kati ya theolojia ya kiliberali na ya kitamaduni mwishoni mwa karne ya 19 na nusu ya kwanza ya karne ya 20. Bado ni muhimu.

Biashara ya kutokuwa na makosa ni jaribio tu, kwa mawazo yangu, la kuimarisha msisitizo juu ya historia ya hadithi. Ndiyo maana ni muhimu. Lakini, hapana, hilo ni muhimu.

Muhimu sana. Kwa kweli, mmoja wa wahitimu wetu, Steve Evans, alikuwa akifundisha hapa, ambaye mwaka jana alipata moja ya ruzuku hizi kubwa za Pew Foundation ambazo Bob Roberts anatarajia, moja ya ruzuku hizi za \$100,000, ambazo

zinampa mradi wa utafiti wa miaka mitatu kuhusu tatizo hili, historia, na imani. Kwa hivyo bado ni suala kubwa.

Um. Katika mpango wa sanaa, dini, na falsafa, je, uongozi umejengwa? Je, hii, tuseme, ni kama sanaa na dini na falsafa? Naam, hapana. Unaona, kuna uhusiano gani kati ya nadharia, kinyume cha nadharia, na usanisi? Unaona, sio uongozi hasa.

Sio kesi ya biashara ya mfululizo ambapo ya pili inachukua nafasi ya ya kwanza na ya tatu inachukua nafasi ya ya pili. Hapana. Uhusiano kati ya nadharia na kinyume ni kwamba katika lahaja, nadharia kimantiki inahusisha kinyume.

Na nadharia na kinyume chake kwa pamoja hutoa usanisi, ambao huhifadhi na kufuta kile kilichopita. Na ukitaka kuona hilo kwa karibu zaidi, liona katika mchakato wa kawaida wa ukuaji. Unaona.

Ambapo mtoto, tasnifu, inakataliwa na mtu mzima, kinyume chake, unaona, na hizo mbili zinaungana katika hatua ya baadaye. Tuseme nini? Mzee. Ndiyo.

Sikusema utoto wa pili. Mzee. Au tumia mfano wa mimea.

Niliona makrokusi wakati wa chakula cha mchana katika uwanja wangu wa mbele. Au ni makrosi? Nadhani ni wingi wa Kilatini. Croci.

Tasnifu, balbu, inaonekana imekufa kwenye udongo. Kinyume chake, chipukizi kidogo, likitoa maua. Lakini hivi karibuni usanisi unakuja.

Zitakufa baada ya wiki chache. Na usanisi huo utakuwa nadharia ya kinyume kipya mwaka ujao. Kutoka kwa moja hukua nyingine.

Ni mfano wa kikaboni. Makombora wa kwanza, huwa wanaonekana bora zaidi mwakani. Vitu vidogo vidogo.

Sawa, kuna kitu kingine chochote hapo? Daudi? Kuna nini kinyume na falsafa yake? Loo, sawa, hapo anafuatilia historia ya falsafa kuanzia mawazo ya Kigiriki hadi mawazo ya enzi za kati, mawazo ya Mwangaza, na mchanganyiko mkuu wa falsafa ya Hegelian. Falsafa ya Kijerumani ya siku zake. Sasa, je, kutakuwa na kinyume na hilo? Nakumbuka tulikuwa tunazungumzia hilo siku nyingine.

Hapana, mara tu unapopata usanisi kamili, dhana kamili ya kuwa, unachofanya sasa ni kuifafanua kwa undani. Hiyo ni kusema, harakati ndogo za kidialektiki ndani ya usanisi. Kwa hivyo historia iliyobaki ya falsafa itakuwa mfululizo wa maelezo ya chini ya Hegel.

Je, usanisi basi ni aina ya uongozi? Je, unatakiwa kuwa hivi? Unaona, jambo ni kwamba ukiupanga kihistoria kabisa, kile ulichonacho ni historia ya sanaa inayofanana na historia ya dini inayofanana na historia ya falsafa. Sanaa, dini, falsafa. Unaona.

Na unaweza kupata kufanana kote. Unajua hadithi yangu, geuza tu hiyo pembeni, nawe unayo. Ili uwe na sanaa ya Kigiriki, dini ya Kigiriki, falsafa ya Kigiriki, na kuna kufanana huku.

Kwa hivyo unaweza kufuatilia nadharia, kinyume chake, usanisi katika njia hiyo. Lakini pia unaweza kufuatilia kihistoria kwa njia hii. Kwa vyovyote vile unavyoangalia, unaweza kuona dialektiki.

Sababu ninayosema inaonekana kwangu kwamba labda dini ni mchanganyiko wa sanaa na falsafa. Ndiyo, hilo ndilo ambalo mwamini wa kidini huwa anaomba. Lakini kumbuka kwamba hasemi kwamba theolojia ni kinyume chake.

Dini ni kinyume chake . Sasa kuna tofauti kati ya lugha ya kidini , yaani, lugha ya ibada, lugha ya uchaji Mungu. Na lugha ya kitheolojia, ambayo inatafuta kueleweka kwa usahihi.

Unaelewa tofauti? Kwa mfano, chukua lugha ya nyimbo za tenzi. Loo, salama kwa mwamba ulio juu kuliko mimi. Mwamba. Na unapata picha humo.

Mara nyingi huchukuliwa na wahubiri wenye hadithi za watu ambao wameficha mwamba wakati wa dhoruba kubwa. Unaona. Mwamba ulio juu zaidi.

Nafasi. Sasa hiyo si sahihi kabisa. Hapana, kwa sababu lugha ya uchaji Mungu mara nyingi ni lugha ya kisanii yenye taswira.

Ni lugha ya masimulizi. Ilhali lugha ya theolojia ni ile ya mpango wa dhana. Mpango wa dhana unaotafsiri umuhimu wa kitheolojia wa masimulizi.

Unaona, elewa tofauti kati ya lugha ya kidini na lugha ya kitheolojia. Tofauti, ukipenda, kati ya lugha ya fomula ya Wakedonia na lugha ya mahubiri katika Kitabu cha Matendo. Unaona.

Mungu aliyemtuma Mwanawe, ambaye ninyi mlimsulubisha, ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu. Huo ndio uhubiri wa Kitabu cha Matendo. Unaona, ilhali lugha ya Chalcedon ni makini sana, na nilisema Chalcedon badala ya Nicaea, ni dhana makini sana ya nafsi tatu za Utatu.

Unaona. Sasa kuna mwangwi wa hadithi ndani yake, zaidi sana katika Nicaea. Na bila shaka, Imani ya Mitume bado ni hadithi ya dini, ya hadithi ya kidini, Imani ya Mitume.

Naamini katika Mungu Baba Mwenyezi, Muumba wa mbingu na dunia, hadithi. Yesu Kristo, Mwanawe pekee, Bwana wetu, aliyezaliwa na Bikira Maria, hadithi. Alisulubiwa chini ya Pontio Pilato.

Alisulubiwa, akafa, na kuzikwa, siku ya tatu alifufuka kutoka kwa wafu. Atakuja kutoka wapi kuwahukumu walio hai na wafu. Hadithi, hadithi, hadithi.

Lakini anachofanya kazi nacho ni tofauti hii kati ya lugha ya uchaji wa kidini, ambayo iko karibu sana na lugha ya usanii, taswira. Unaona. Lakini taswira zinazokuwa alama sasa.

Lakini anachotaka ni kupata dhana hiyo. Kwa hivyo inaweza kuwa kwamba ndani ya kile anachokiita falsafa, lazima uzungumzie dhana ya kitheolojia pia. Dhana ya kitheolojia.

Sasa je, huo ndio usanisi mkuu? Uundaji wa dhana ya kitheolojia. Kisha unapaswa kuuliza maswali kuhusu dhana nzima. Je, neno usanisi mkuu ni muhimu sana ikiwa huamini katika kufunuliwa huku kwa ufahamu wa kimungu katika historia? Hapana, hilo ni jambo lingine.

Hilo ni jambo lingine. Lakini inaonekana kwangu kwamba kuna aina ya lahaja inayoendelea kati ya usemi wa kidini na wa kitheolojia. Unaona, mwanatheolojia anafanya kazi kwa ajili ya dhana .

Kisha anarudi kwenye ibada yake na kuimba nyimbo za dini zenye taswira na ishara zote za dini maarufu. Naam. Na msikilize mwanatheolojia akiomba.

Unaona, maombi yake mara nyingi yatajumuisha waumini kama tofauti na dhana. Na nadhani hilo haliepukiki ikiwa unaiona dini ya Kikristo kama inayohusiana na mahusiano ya kibinafsi. Kwa sababu jinsi unavyozungumzia mahusiano na watu ni katika suala la hadithi, si dhana tu.

Kwa hivyo nina mwelekeo wa kufikiria kwamba kuna sehemu ya hadithi ambayo ni muhimu katika kuzungumza kuhusu Mungu binafsi na uhusiano na Mungu binafsi. Hasa anapojulikana kwa sababu ya jinsi alivyotenda. Huwezi kuepuka mambo haya.

Sawa, sasa tuendeleo kwa muda mfupi, kama tunaweza, ili kupata mtazamo huu wa kile kinachofuata Hegel. Mpito. Kuna njia mbili za kuzungumzia ushawishi wa haraka wa Hegel.

Moja ni kwa upande wa mabawa ya kushoto na kulia ya dini. Ambapo mreno wa kushoto unasisitiza mageuko ya dini, historia ya dini, na asili ya mfano ya dini. Na

mrengo huo wa kushoto, kama unavyoweza kufahamu kutoka kwa jina, unachochea sana maendeleo ya theolojia ya kiliberali.

Utaona kwamba Stumpf, kwenye ukurasa wa 430, anarejelea watu wawili, David Strauss na Bruno Bauer, wasomi wawili wa Biblia wa Kijerumani. Strauss aliandika A Life of Jesus, ambaye alikuwa katika utamaduni huu sana. Msisitizo wao katika kumtambua Mungu na roho ya mwanadamu ili imani zetu kwa Mungu ziwe mfano wa kujitambua kwetu.

Na baada ya yote, ikiwa Hegel anatuambia kwamba ufahamu wetu kuhusu Mungu ni ufahamu wa Mungu ndani na kupitia kwetu, basi mtu atageuka na kusema, basi tunaweza kumfikiria Mungu kwa upande wa ufahamu wetu wenyewe. Na ufahamu wa nafsi, angalia picha hii tena, ufahamu wa nafsi unakuwa lenzi ya kufikiria kuhusu Mungu. Sasa hatua hiyo inakuwa wazi katika kazi ya Ludwig Feuerbach, ambaye ni mmoja wa watu ambao nimekuomba usome baadhi ya machaguo kutoka kwao kwa wiki hii.

Uwazi sana. Feuerbach ni mojawapo ya ushawishi mkuu katika kuunda mawazo ya Karl Marx. Hiyo ni kusema, Feuerbach alikuwa mpenda vitu vya kimwili.

Mpenda mali ambaye alichanganya lahaja ya Hegel ya kujitambua na tafsiri ya kihistoria ya kimaada. Na Umaksi huendelea kutoka hapo na kuupeleka mbali zaidi. Ili uwe na machaguo kutoka kwa Feuerbach ambapo anasema, na uelewe hili, ufahamu wa Mungu wa mwanadamu.

Sasa Hegel alisema kwamba ufahamu wa Mungu wa mwanadamu ni ufahamu wa Mungu. Feuerbach anasema ufahamu wa Mungu wa mwanadamu ni ufahamu wa mwanadamu. Na ufahamu wa Mungu wa mwanadamu ni ufahamu wa mwanadamu.

Na hivyo wazo la Mungu, dhana ya Mungu, ni kitu ambacho tunakitoa kama mwendelezo wa kujitambua kwetu. Na tunampa Mungu sifa ambazo ni ishara ya kile tunachojiona kuwa. Kwa hivyo theolojia hiyo inakuwa zoezi lililofichwa katika saikolojia na anthropolojia.

Hilo tu. Kiini cha dini ni uhusiano wa mwanadamu na mwanadamu. Na kwamba huko Feuerbach ni mojawapo ya vyanzo vikuu vya ubinadamu wa kidini kama ulivyokua katika karne ya 19 na kuendelea hadi mwanzoni mwa karne ya 20.

Hiyo ni kusema, dini ya kibinadamu kama vile unavyoipata mara nyingi katika Kanisa la Unity. Ambapo dini imepunguzwa kwa kufuata maadili ya kibinadamu. Sasa, kauli ya aina hii ya kitu huko Feuerbach iko wazi sana.

Sikiliza haya , nami ninasoma kutoka 239 katika mkusanyiko wa vitabu. Dini, angalau Mkristo, ni uhusiano wa mwanadamu na nafsi yake, na asili yake mwenyewe. Jambo la kimungu si kitu kingine ila mwanadamu.

Mwanadamu ameachiliwa kutoka kwa mipaka ya mtu binafsi na kufanywa kuwa na lengo. Anafikiriwa na kuheshimiwa kama kiumbe kingine tofauti. Kwa hivyo sifa zote za asili ya kimungu ni sifa za asili ya mwanadamu.

Na hebu tuone. Ni pale tu tunapoacha theolojia, hii ni 250. Ni pale tu tunapoacha theolojia tofauti na saikolojia na anthropolojia.

mwanadamu unaojiridhisha ? Utambulisho wa mwanadamu pamoja na nafsi yake.

usomaji mfupi . Imechukuliwa kutoka kwa kazi yake kuhusu kiini cha Ukristo. Kazi yenye ushawishi mkubwa katika hatua hiyo katika historia.

Na moja ambayo ndiyo msingi wa maendeleo ya dini ndani ya falsafa ya uasili katika karne ya 20. Dini ndani ya falsafa ya uasili. Sasa, Karl Marx anaposema kwamba dini ni opiate ya umma, anachofanya ni kutumia kile Feuerbach anachosema.

Anatumia wazo kwamba dini ni aina ya uimara wa maadili yetu wenyewe, matamania yetu wenyewe. Kwamba tunajionyesha kuwa kiumbe wa kubuni wa kizushi. Kwa hivyo ishara za kidini haziwezi kutafsiriwa katika lugha kuhusu Mungu.

Ni lugha tu kuhusu hali ya mwanadamu na mahitaji ya mwanadamu. Na mahali pa kushughulikia mahitaji ya mwanadamu si katika dini, bali katika hadithi ya Umaksi. Kwa hivyo huo ndio mreno wa kushoto wa mawazo ya kidini ya Hegelian.

Mreno wa kulia, kama unavyoweza kutarajia tena kutoka kwa lebo hiyo, kimsingi ni wa kawaida zaidi katika suala la kitheolojia, wakidumisha dhana ya Hegel na imani yake ya panentheism, lakini wakidumisha mtazamo wa kitamaduni wa Ukristo. Na tutaona zaidi ya hayo katika baadhi ya watetezi wa maadili wa baadaye. Kisha kuna tofauti zaidi inayotolewa kati ya wazee na vijana wa Hegelian.

Pale ambapo Wahegel wa zamani wana msimamo mkali zaidi katika tafsiri yao, wanakubaliana kwamba Hegel alileta falsafa katika wakati wake bora zaidi . Unaona, dhana ya mageuko ya karne ya kumi na tisa. Falsafa hiyo ya Wahegel labda ndiyo mfumo wa kukomesha mifumo yote.

Na kwa hivyo kulikuwa na harakati kubwa ya neo-Hegelian. Kote Ulaya , bila shaka, nchini Uingereza, ilichukua Oxford. Katika nchi hii, ilikuwa na makao yake makuu St. Louis na ikajulikana kama Shule ya St. Louis.

Na tutakuwa na sababu ya kurejelea hilo baadaye . Kwa kweli, wakati mwingine. Hiyo ni dhidi ya vijana wa Hegeli.

Nani alitaka kumwachia Hegel dhana ya kinadharia, kifalsafa, ujenzi wa mfumo, kazi ya kinadharia , na kugeukia aina ya kitendo ambacho hakijafichwa ndani ya mawazo ya Hegel. Hiyo ni kusema, walitaka kugeukia zaidi kwenye vitendo, kutumia neno lililopo sasa, kugeukia vitendo visivyofichwa katika mawazo ya Hegel. Ambapo lengo si kutafakari ulimwengu, bali kuubadilisha.

Sio kutafakari ulimwengu, bali kuubadilisha. Hiyo ni kusema, kuwa wakala katika harakati ya lahaja ya historia. Na kama unavyoweza kutarajia, Marx na Engels walikuwa baadhi ya vijana hawa wa Hegeli.

Kwa hivyo unachopata basi ni kuibuka kwa falsafa ya Marx katika miaka ya 1840. Falsafa ya Marx, ambayo inajulikana kama umaada wa dialectical. Sasa unaona, umaada unatoka kwa Feuerbach, ambaye, kwa kutumia msembo wake alioupenda, alimgeuza Hegel kichwani.

Alimgeuzia Hegel kichwani, Feuerbach akafanya hivyo. Vipi? Kwa kusema kwamba ufahamu wetu wa Mungu si ufahamu wa Mungu wa Mungu, bali ni ufahamu wetu binafsi. Kwa hivyo unachopata ni ubinafsi wa Feuerbach na mantiki ya Hegel, msembo wa Hegel.

Kwa hivyo una umaada wa lahaja ambao pia hujulikana kama, na huu ni msisitizo muhimu, kama umaada wa kihistoria. Na angalia kwa makini maana yake. Haimaanishi umaada wa vitu kama ilivyokuwa katika historia yote.

Mmaksi hafikirii kurudi kwenye falsafa ya awali katika hatua ya awali ya historia. Hapana. Umakinifu wa kihistoria ni tafsiri ya historia ya uyakinifu.

Tafsiri ya kihistoria ya utegemezi wa mali. Unaona, historia ni nyanja ya utendaji, ya vitendo. Na kwa hivyo unataka tafsiri ya historia ya utegemezi wa mali ili uweze kuielewa vyema hatua ya historia, utendaji.

Na tafsiri ya kimaada ya historia, bila shaka, ni ile inayotolewa kwa upande wa dialektiki. Ndiyo maana unaiita dialektiki ya umaada. Dialektiki ni nadharia, kinyume cha nadharia, na harakati ya usanisi wa historia.

Lakini, unaona, ni hali halisi ya historia ambayo ndiyo nguvu inayoendesha. Sio roho kamili. Kwa hivyo badala ya historia kuwa dhihirisho la roho kamili, kama ilivyo kwa tafsiri ya historia inayozingatia maadili, ambapo unaweza kusema, dhana hutengeneza historia.

Katika tafsiri ya kihistoria ya kiyakinifu, ni hali za kimwili zinazounda historia. Maana yake ni nini ? Nguvu na njia za uzalishaji. Hiyo ni kusema, hali za kiuchumi zinazounda historia.

Na hivyo unapata uamuzi wa kiuchumi, mapambano ya kitabaka ambayo ni nguvu inayobadilika katika historia. Ni mabadiliko katika historia, mapambano ya kitabaka, nadharia, na kinyume chake. Na hivi ndivyo Umaksi ulivyokua.

Je, hilo linakuunganisha? Sawa, wakati mwingine tutazungumzia kuhusu watu wenye mawazo bora wa karne ya 19 zaidi ya Hegel. Nami nitakupa orodha ya vyakula vya mboga vya takriban 50.